באלו בני מעיים אמרו בקורקבן בלב ובכבד • אבל ריאה לא תשיב כדתמרינן לקמן (דף מו:) דתין ריאה לעוף לא ליפסל ולא ליחמר ולא על גב דמסיק דחזקיה לגמרי היה אומר דתין לו ריאה שלא היה בקי בתרנגולים מכל מקום הוא אמת כדאמר רב *חגא הואיל וכוב ללעות מגיעה עליה:

איבעיא להו הורו בטרפתא לאיסורא וכרבי בזפק להיתרא או דלמא הורו בטרפתא להיתרא כרבי בזפק אבל כרבי בזפק לא סבירא להו • כן גרים רש"י ופירש דמספקא ליה אם הורו בטרפתא לאיסורא כרבי טרפון דסנהדרין (דף נג:) דהאכילה לכלבים וכן פירש ר"ח ופסק בטרפתא לחומרא מדמספקינא להלמי הורו לחומרא וזהו תימה דהתם אשיב ליה מועה בדבר משנה ור"ע נמי חזר בו ומיהו שמא יש לחלק בין בהמה לעוף דמלי למימר דהכא מיירי בטרפתא של עוף דמיטריף טפי וליכא למיספקו מדתני לוי דלא תשיב טרפתא בהדי יתר עליהן בעוף משום דלא מיירי בפלוגתא כי היכי דלא תשיב ניטלה העולה לר' יהודה ומיהו יש לתמוה אמאי לא מבעיא לן הכא אם הורו בטרפתא ובזפק בתרוייהו להיתרא דכי האי גוונא מיבעיא לן פרק כירה (שבת מו:) גבי הולה במעורה כר' שמעון בגר דאיבעיא להו הורה במעורה להיתרא וכרבי שמעון בגר להיתרא או דלמא הורה במעורה לאיסורא וכרבי שמעון בגר להיתרא וגרסה דגרסינן בספרים הכא הורו בטרפתא להיתרא וכרבי בזפק להיתרא או דלמא הורו בטרפתא להיתרא כרבי בזפק אבל כרבי בזפק לא סבירא להו והשתא ניחא דלא מספקא ליה הכא אם הורו בטרפתא לאיסורא דמילתא דפשיטא היא דסברא כדמוכח במסכת סנהדרין (דף נג:) דאפילו ר' טרפון חזר בו וטועה בדבר משנה אשיב ליה והא דלא מיבעיא לן התם אם *הורו במעורה להיתרא כגון שלא הדליקו בה באותה שבת *והיינו לטלטלה כר' שמעון דמתיר התם גר שהדליקו בו באותה שבת אבל אבל כר' שמעון דגר לא סבירא *להו משום דדמייה בידים דלא שייך התם לתלות היתר של מעורה בהיתר של גר דמעורה שלא הדליקו בה באותה שבת לא שייך לאסור מעטפ מוקלה אלא מעטפ בגין כדאמר התם דאית ליה חידקי וגזרינן אטו דמוליות וגר שהדליקו בה באותה שבת משום מוקלה אבל הכא שייך לתלות זה בזה דכי היכי דרבי לית ליה טרפות בזפק כך לית להו טרפות בטרפתא ומיהו התם פ"ה דמיבעיא לן חדא הורלה היא וה"ק הורה במעורה להיתרא כדרך שהיה רבי שמעון מתיר גר יען לו דלמא תרי הורלות הוו הורה במעורה לאיסורא כדאמר בפירקין וגזר אטו חולין וכרבי שמעון הורה בגר להיתרא ופירושו מנומגס:

אבל היפך בהם טרפה • בכלל נקובי דמתניתין הוא דטעמא משום דסופו לינקב ולירקב שמוטת

בגילא דחיטתא אמר רב שיזבי הני אווזי דידן כעוף של מים דמיין: נפלה לאור אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן יהושע *שיעור ירוקתן כשיעור נקובתן מה נקובתן במשהו אף ירוקתן במשהו בעא מיניה רב יוסף בריה דרבי יהושע בן לוי מריב"ל הוריקה כבד כנגד בני מעיים מהו אמר ליה טרפה ולא יהא אלא ניטלה אמר רבא כיון שהוריקה כבד כנגד בני מעיים בידוע שנפלה לאור ונחמרו בני מעיים וטרפה: ריב"ל הויא ליה ההיא תרנגולת שדריה לקמיהדר' אלעזר הקפר בריבי א"ל ירוקין הוו ואכשרה והאנן תנן ירוקין פסולין לא אמרו ירוקין פסולין אלא בקורקבן בלב ובכבד תניא נמי הכי באלו בני מעיים אמרו בקורקבן בלב ובכבד רבי יצחק בר יוסף הוה ליה ההוא תרנגולתא שדרה לקמיה דרבי אבהו וא"ל אדומין הוו וטרפה והאנן תנן אדומין כשרים אמר ליה אדומין שהוריקו וירוקין שהאדימו טרפה לא אמרו אדומין כשרים אלא בלב בקורקבן ובכבד אמר רב שמואל בר חייא אמר רבי מני אדומין שהוריקו ושלקן וחזרו והאדימו כשרין מאי טעמא קוטרא עייל בהו אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נאמר אדומין שלא הוריקו ושלקן והוריקו טרפה מאי טעמא איגלאי בהתיזהו אמר רב אשי הלכך לא ליכול אינש אלא בשלקא ולא היא אחזוקי ריעותא לא מחזקינן: דרסה וטרפה בכותל: *א"ר אלעזר בן אנטיגנוס משום רבי אלעזר בר' יאי אחת זו ואחת זו צריכה בדיקה: **מתני'** ואלו כשרות בעוף ניקבה הגרגרת או שנסדקה הבתה חולדה על ראשה מקום שאינו עושה אותה טרפה ניקב הזפק רבי אומר אפילו ניטל יצאו בני מעיה ולא ניקבו נשתברו גפיה נשתברו רגליה נמרטו כנפיה *רבי יהודה אומר אם נטלה הנוצה פסולה: **גמ'** תנו רבנן מעשה ברבי סימאי ורבי צדוק שהלכו לעבר שנה בלוד ושבתו באונו והורו בטרפתא כרבי בזפק איבעיא להו הורו בטרפתא לאיסורא כרבי בזפק להתירא או דילמא הורו בטרפתא להתירא כרבי בזפק אבל כרבי בזפק לא סבירא להו תיקו אמר רבה ואיתימא רבי יהושע בן לוי נגון של זפק נידון כוושט היכא אמר רב ביבי בר אביי כל שנמתה עמו: יצאו בני מעיה: אמר רבי שמואל בר רב יצחק לא שנו אלא שלא היפך בהן אבל היפך בהן טרפה דכתיב הוא עשך ויכוננך מלמד שברא הקב"ה כוננויות באדם שאם נהפך אחת מהן אינו יכול לחיות תניא היה רבי מאיר אומר הוא עשך ויכוננך כרכא דכולה ביה ממנו בהניו ממנו נביאיו ממנו שריו ממנו מלכיו שנאמר ממנו פנה ממנו יתד וגו' ההוא ארמאה דחזייה לההוא גברא דנפל מאיגרא לארעא פקעיה כרסיה ונפוק מעייניה אתייה לבריה ושרטיה קמיה באחוזת

*בגילא • מוליח כל המוח מן הקרום דרך פיה כמו שהיח יוכלת לחוח הדרה וממלח הקרום מים ואם יולח דרך המכה ח) בידוע שניקב הקרום ל"ח מכניס בנקב העצם מים ואם נחלבנו בידוע שנתערב המוח בהם: **בגילא דחיטתא** • כדפרישית תורה אור במסמר: **אווזי דידן** • הואיל ותמיד הן במים: **שיעור ירוקתן** • ממחת הלור: **הוריקה כבד כנגד בני מעיים** • ראתה אחד של כבד תלוי כנגד בני מעיין וראתה אחד למעלה: **גלה ניטלה** • הא אמרן (נעיל דף מד:) ניטל הכבד כשר: **בריבי** • גדול שבדורו: **ירוקים הוו** • הדקים: **אדומין הוו** • הדקין והן רגילין להיות ירוקין וטרפה: **אדומין שהוריקו** לב וקורקבן שהן תמיד אדומין נפסלין אם הוריקו אבל ירוקין כגון דקין נפסלין בהאדמה: **לא אמרו אדומין כשרין אלא בלב וקורקבן ובכבד** • שדרכן להיות אדומין: **קוטרא עייל בהו** • מעיקרא ועכשיו הלך מתמת המים הרותחים: **איגלאי בהתייזהו** • חרפתן דודאי נחמרו: **הלכך** • כיון דאמרן דזימנין דמגלי ריעותייהו כי אליך להו: **לא ליכול אינש** • עוף שנפל לאור אלא בשליקה: **לא מחזקינן** • והיכא דלא מיכרר ריעותא בהדיה לא טרפינן לה אא"כ מיתרמי דאליך לה וחזי ריעותא: **לריכה בדיקה** • אע"פ שנסתה מעת לעת דשמא נשברה הסדרה ונפסק החוט: **מתני' זופק** • ב) *כרס שהאוכל נקבן שם: **גפיה** • עלמות הכנפים: **נשתברו רגליה** • מן הארכובה ולמעלה לא תפילו למעלה ולא יצא העצם לחוץ אבל יצא לחוץ תנן בבהמה המקשה (לקמן מו:) דהוי טרפה: **נמרטו כנפיה** • הייטו עולה גדולה שעל כל גופה פלוס"ם בלעז • עולה היא הדקה הסמוכה לבשר שאין לה קנים וכלע"ז מל"ש: **גמ' ושבתו באונו** • יום שבת שבתו שם: **איבעיא להו** • תרתי הורלות הוו והכי קאמר הורו בטרפתא לאיסורא כדתנן בסנהדרין (דף נג:) והאכילה רבי טרפון לכלבים וכרבי בזפק נמי להיתרא דאפילו ניטל לו דלמא הורו בטרפתא להיתרא כרבי בזפק אבל כרבי בזפק לא סבירא להו: **נידון** • בנקב משהו: **כל שנמתה עמו** • ממקום שהוא מתחיל לימשך לגד הוושט להיות מלר והולך: **עמו** • עם הוושט: **נמתה** • ממשך דהייטו מן המלר ולמעלה כדתמרינן (נעיל דף מס:) גבי מות *כל זמן שבגולגולת נידון כמות התחיל לימשך נידון כמות אלמא מקום מלר קרי מקיכה: **היפך בהן** • כשהכניסן לתוכו היפך עליונו לתחתיתו לו ג) עגולה זו למעלה ממנות שהיתה שהחליף זו למעלה וזו למטה: **כוננויות** • לשון ותא כנו (שמות לח) שברא להם בסיס ויסד עליו ואם ירדו מבסיסן שוב אין מתייבשים: **כרכא דכולא ביה** • כרך שהכל בו ועל כנסת ישראל נאמר שכל מושליהן מהן ולא מעט אחר: **מעייניה** • מעיו: **שחטיה קמיה** • כדי שיתחתן וימשך מעיו אלין: **לבריה** • של זה הטופל:

שיטה מקובצת

ח) בידוע שניקב הקרום • ל"א מכנים בנקב העצם מים וחוזר ומוציאו ורואה אם נחלבנו בידוע:

ב) הזופק כיים שהאוכל:

ג) או עגולת זו למעלה מכסות שהיתה זו למעלה וזו למטה:

רש"ל מ"ל

[נ"ל כיים]

[ביצה לד. ע"ש]

נ"ל הורה

נ"ל סתיר

נ"ל ליה

[בכורות מה. מנחות כ"ו]

[בכורות מה. מנחות כ"ו]

[בכורות מה. מנחות כ"ו]

באחוזת עינים - ולא נגע בו ולא הזיקו אלא דנדמה לאכיו כאילו נשחט לפי שלא היה רואה ליגע במעייס שלא יהפך בהן: **גמ'** - סל: **דאינקורי** - שופות שנשתברו רגליהן בארכובה למטה או למעלה מארכובה ואין העלם יולא לחוץ ובשטובת הגאומים מלאתי שוף שחור הוא ושל מיס הוא ובמלאו חברבורות לבנות ועל שם כך נקרא אינקורי שהוא מגומר כמו ח) מיקוב פינכור"ל ובעיר הזאת יש מהן: **בצומת הגידין** - שיהו שנה עשר חוטין קיימין כדאמרינן בפרק בהמה המקשה (לקמן עו:) והוא בשפונו שלעלם הסוק סמוך לארכובה: **יד** - כתף: **שמוטת ירך** - בוקע דאטמא דשף מדוכתיה ואיעכול ביביה: **שמוטת גף** - פרק עליון המחובר בגבה: **טרפה** - דמיישינן שמא ניקב הריאה לפי שהריאה נחבאת בין הצלעות וקרום הבשר רך ודק בין צלע לצלע וכשמוטת גפה ג) מתנתקת הריאה עם הגף: **חיבדק** - הריאה מכניס קנה דק בגרגרת וטופח בריאה ואם הרוח יולא טרפה ואם לאו כשרה: **כעלה של ורד** - דקה ואדומה: **בין אגפים** - בין כנפיה: **אלא מיעריף בה** - אם ניקבה: **כנגדן בעוף** - אלמא ניקבה הריאה דבהמה ה"ה לעוף: **לא ליבפל** - אם נפלה מן הגג דאמרן לריכה בדיקה ח"ל לבדוק בריאה: **ולא ליחמר** - בנפלה לאור שבודקין המעייס שמא הוריקו ח"ל לבדוק הריאה: **ורוב צלעות מגינות עליה** - ג) רוב ריוח הצלעות מגין עליה שהצלעות אינן מוכנות על רחבן אלא על חודן וכולן רחבן לפנים והריאה נחבאת ביניהם: **של בריבי** - חזקיה שהיה גדול בדורו: **ניכר שאינו בקי בתרנגולים** - אינו רגיל לאכול תרנגולים לפיכך לא ידע אם יש להן ריאה ולבון בדיאותא הוא: **נטרא ונטרא ופשטיס** - אין פשטי הגהר דומין זה חריף וזה עומד כך אין מנהג המקומות דומות ורב כשרה סבירא ליה ורלה בני פומבדיתא שנהגו בו איסור ולא התירו בפניהם ורב יהודה מפומבדיתא הוה וסבר דרב טרפה ס"ל: **לומת הגידין** - מקום שהגידין לומתין מתחברין ומתהדקין לשון חומץ לומתו דפסחים (דף מי:) אשטרייגנ"ל בלעז: **שמוטת ירך בעוף כשר** - והרי הכל ניטל וכל שכן אם ניטל לומת הגידין לבדן: **מתניתין ידענא** - בפרק בהמה המקשה (לקמן עו:) וכן שניטל לומת הגידים לבדן וכל הארכובה קיימת: **וכן בעוף** - דאם ניטל לומת הגידין טרפה: **אמר ליה** - רבי אבא דילמא מדאגמריה רב לרב הונא דשמוטה כשרה והתם אמר וכן בעוף שני ליה בין שמוטה לתחוכה ובשמוטה כשרה ואפי' ניטלה כולה ובתחוכה טרפה אפילו לומת הגידין לבדן: **אמר ליה** - רבי ירמיה לרבי אבא: **ולא מפרש שמעתין דרב** - מדנפשיך ולא דיוקא הוא דבפירוש אמר רב: אמר ליה אין לא גרסינן: **רבי זירא** - ורבי אבא תרוייהו מבבל הוו וסלקו להתם ורבי זירא סליק בריאה וקאמר ליה ר' אבא חייך אחר שעלית מבבל הוא: הוה

שמוטת יד בבהמה כשרה - והא"ה נחתכו דדוקא נחתכו רגליה טרפה אבל ידיה כשרה ולקמן (דף מח:) נמי אמרינן בעלת ה' רגלים לא שאין לה אלא שלשה ה"ז מוס ואמר רב הונא לא שנו אלא שחיסר ביד אבל ברגל טרפה נמי הוה:

שמוטת ירך - פי' בקונטרס בוקע דאטמא דשף מדוכתיה ואיעכול ביביה והדין עמו דכולה שמוטה דשמעתין באיעכול ביביה אייבי בבהמה ובעוף אבל לא איעכול כשר כך פסיק לעיל (דף לד:) והלכתא אפילו אפסיק נמי כשרה עד דאיעכול איעכולי והשתא ניחא מה דנקיט בכוליה שמעתין שמוטה ולא נקט דשף מדוכתיה כדנקט רב מתנא לעיל (דף לד:) משום דרב מתנא אסר אלא איעכול ביביה אבל הכא דאייבי באיעכול ביביה שייך לשון שמוטה ולהכי מייתי לעיל דרב מתנא גבי אלו כשרות דוקא ולא מייתי דרב יהודה דהכא ועוד דרבי יוחנן קאמר לעיל אלו טרפות דוקא למעוטי הא דרב מתנא ורבי יוחנן קאמר לקמן שמוטת ירך בעוף טרפה וה"ה בבהמה נמי טרפה מדתני לו ולא תניב ליה גבי יתר עליהן עוף ולא משמע דפליג עליה מדמקשינן לעיל מיניה אדרב שמואל ועוד דלקמן בסוף שמעתא הלכה רווחת ביבשלאל שמוטת ירך בעוף טרפה וה"ה בבהמה כדפירש' ולעיל (דף לד:) פסק' הלכה דאפילו אפסיק כשרה עד דאיעכול איעכולי ולכך נראה דכולה שמעתין אייבי דאיעכול ביביה: **למה** ליה למר כולי האי והא אמר רב הונא אמר רב שמוטת ירך בעוף כשרה - השתא ס"ד דשמוטה וחתוכה הכל אחד ואע"ג דבהמה טרפה כדמוכח מתניתין (לקמן דף עו:) דבהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה מ"מ בעוף כשרה ושמא לא ידע השתא בריתא דלוי דכל טרפות שנמו חכמים בבהמה כנגדן בעוף ולפי המסקנא דמחלק בין שמוטה לחתוכה ניחא ולרב הונא אמר רב דמכשיר שמוטת ירך בעוף כמו כן בבהמה מדתני לו ומכשיר אפילו באיעכול ביביה כדפרישנא דכולה שמעתא באיעכול ביביה ואע"ג דאפילו מאן דמיקל לעיל גבי ואלו כשרות מודה באיעכול ביביה רב הונא אמר רב מיקל בכולהו ומיהו קלת תימה דלא מיסתמיע בכולה שמעתין למיגקט בחד דוכתא שמוטת ירך בבהמה כשרה ולא מסתבר למימר כלל דנקט עוף לרבותא וגם רבי ירמיה שהביא ראיה לדבריו וא"ל אבא מתני' ידענא לא דקדק אלא מהא דאמר רב עלה וכן בעוף אבל מהא דאסרה מתניתין בבהמה לא ראה לדקדק ולומר כ"ש בעוף דזומר מיוחיה ולכך נראה דדוקא בעוף מכשיר רב הונא אמר רב ולא בבהמה ולית ליה בריתא דלוי ואע"ג דמקשינן מיניה לרב לעיל הייבו אלוכא דרב יהודה ודוחק: **דילמא** שני ליה בין שמוטה לחתוכה - פי' בקונטרס דשמוטה כשרה ואפילו ניטלה כולה ובחתוכה טרפה אפילו בלומת הגידין לבדן ותימה מה ראה לומר שמפרש שאם ניטלה כולה כשרה אם ניטל אחד מן המקום שהיתה מחוברת בחליה כשרה וחתוכה דטרפה כגון באותו עלם האמצעי שבו לומת הגידין בתחתיתו סמוך לפרק הארכובה הנמכרת עם הרגש ולמעלה הוא חתוך בעלם הקולית שהוא התחוב בחליה ואע"ג דבאותו עלם האמצעי טרפה מ"מ בעליון שהוא עלם הקולית כשרה כדמפרש שחותכה מכאן ומתה וזהו תימה דאפילו נבלה נמי מקרית אם ניטלה ירך וחלל שלה ניכר כדאמר רבי אלעזר פ"ק (לעיל כא:) וליכא מאן דפליג ומה שייך לקרות זה שמוטה וזה חתוכה שתיהן חתוכות ניהו כיון דאייבי אפילו ניטלה כולה והיה לו לפרש כאן בפשיטות דשמוטה כשרה כגון דלא נחתכו רגליה אלא דשף מדוכתיה עלם הירך שקפץ ממקומו מחוץ שבעלם החליה שהוא חתוב בו אבל נחתכו טרפה אפילו בלומת הגידין:

מטלית

עין משפט נר מצוה

רל"א ב מיי' פ"מ מהל' שחיטה הלכה מו סמג עשין סג טור"ש י"ד סימן נה סעיף ח:

רל"א ג מיי' פ"י שם הלכה ד סמג שם טוש"ע י"ד סימן נ סעיף ח:

רל"ב ד מיי' שם הלכה ד [וש"ע י"ד סי' נה סעיף ג]:

רל"ג ה מיי' שם וסמג שם טוש"ע שם סעיף ג:

רל"ד ו טוש"ע י"ד סי' נב סעיף ח:

שיטה מקובצת

ח) שהוא מנוטר כמו ניקור: ב) מתנתקת - ב"ב פ"א מתנקבת: ג) ורוב צלעות מגינות עליה רוב רוחב הצלעות מגין עליה שהצלעות של עוף אינם שוכבות על הדדן ובולטם רחבן לפנים:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוס' ד"ה דלמא וכו' וליכא מאן דפליג - כ"ב עיין המוכה י"א ע"ב ועה כ"ה ע"ב דליכא מאן דפליג וע"ע ושיין כרו"ש סי' כ' ס"ק כ' ברגים בזה ודבריו שם כ"ש דדלמי מוונא הוס' דליכא מאן דפליג דטריפה מיהת הוי ודוק ותשכח:

רבינו גרשום

הוא אצא דאינקורי - כלומר סל מלא עופות שנחתכו רגליהם: לא ליחמר ולא ליבפל - כלומר שאם נפלה לאור לא ניסא פחסרא הריאה ואם נפלה לא ניסא ניקבה הריאה: מדבריו של ב"ר ניכר והו חזקיה שמוטת ירך רומפרא בלע"ז: אי הכי קשיא דרב אורבא - כלומר הכא אמר שמוטת ירך בעוף כשרה והכא אמר וכן בעוף:

[לעיל מ:]

[לעיל יח: ועיין בפרש"י דהתם]

לעיל מב: לקמן עו:

כ"ב קל: לקמן עו: [לעיל מח: נה:]

מטלית של טרסיים · פי' הקונטרס לורפי נחשת וכן פירש הערוך" והביא ראיה דאמר במגילה פרק בני העיר (דף כו·) מעשה בבית הכנסת של טרסיים שהיתה בירושלים ובמזיר פרק ג' (דף נב·) מעשה שהביא קופה מלאה עלמות מכפר טביא לבית הכנסת של טרסיים פירש בערוך "ומסתמא מפני שלורפי נחשת מזהמים כבורסקי ועל כן היה להם ביהכ"נ לבד וכפ"ק דע"ז (דף יז:) מכס של טרסיים אני שייחו ליה תרי קיטרי חד דשיחא וחדא דערבא משמע דטרסי וגרדי חדא הוא וקשה דבפ' החליל (סוכה נא:) משמע דגרדיים בפני עצמן וטרסיים בפני עצמן ועוד דאמרי' בתמדה דמגילה (דף יב:) בגתן ותרש שני טרסיים היו והיו מספרים בלשון טרסיים משמע שהיא לומה שם לה לשון בפני עצמה:

ודילמא סבר טרפה יולדת ומשבחת · ג) מסתברא דלא גרסינן יולדת דאין לריך לו כלל ועוד הא אמרינן פ"ק דע"ז (דף עז·) גבי רבי יהודה מהיר בשבורה אמרו לו והלא מרבינין עליה זכר אמר להן לכשתלד אלמא לא מקבלת זכר ומיהו יש לחלק בין טרפה תחוכה לגליס לשאר טרפות* :

איזיל ואחזי היכי אתיא מילתא· אע"ג דכה"ג תשיב בהמוכר הספינה (ב"ב עה·) מלגלג גבי ההוא תלמיד דאמר ליה רבי יוחנן אם לא רואים לא האמנת מלגלג על דברי חכמים אתה שאני הכא שבא לברר הדבר ולהודיע איך ידע שלמה:

סימן לטרפה כל שאינה יולדת · יש כמה בהמות שפוסקות מלילד ולא מחזקינן להו בטרפות אלא בעי למימר אם יולדת בידוע שאינה טרפה: מכאן

הוה לן פתחון פה קמיה דרב הונא ושאילינה ואמר לן שמוטת ירך בעוף כשירה ואשכחתיה נמי לרב ירמיה בר אבא דיתיב וקא בדיק בצומת הגידין ואקשי ליה לא סבר לה מר הא דאמר רב הונא אמר רב שמוטת ירך בעוף כשרה א"ל אנא מתניתין ידענא *בהמה שנתחכו רגליה מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה וכן שניטל צומת הגידין ואמר רב עלה וכן בעוף ואמרי ליה אי הכי קשיא דרב אדרב אישתיק ואקשי ליה ודלמא שני ליה לרב בין שמוטה לתתוכה ואמר לי ואת מפרשת שמעתיה דרב בפירוש אמרר ב שמוטה כשרה תתוכה פסולה ואת מה בידך הכי אמר רב חייא בר אשי אמר רב שמוטת ירך בעוף טרפה וכן אמר ר' יעקב בר אידי א"ר יוחנן שמוטת ירך בעוף טרפה ואמר ר' יעקב בר אידי אילמלי הוה רבי יוחנן באתרא דאורו בה חברוותא להתירא לא פרכים דאמר רבי חנינא אמר רבי שמוטת ירך בעוף כשרה ותרנגולת היתה לו לרבי חנינא שנשמטה ירך שלה והביאה לפני רבי והתירה לו ומלחה רבי חנינא והוה מורי בה הלכה לתלמידים זה התיר לי רבי וזה התיר לי רבי ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא דשאל רבי יוסי בן נהוראי את ר' יהושע בן לוי קדירת קנה בכמה אמר לו משנה שלמה שנינו *עד כאיסר האיטלקי אמר לו והלא רחל אחת היתה בשבונתנו שנקדר קנה שלה ועשו לה קרומין של קנה וחיתה אמר לו ועל דא את סמיך והלא הלכה רווחת בישראל שמשמטה ירך בעוף טרפה ותרנגולת היתה לו לרבי חנינא שנשמטה ירך שלה ועשו לה שפופרת של קנה וחיתה אלא מאי אית לך למימר תוך י"ב חדש הוה הכא נמי תוך י"ב חדש הוה אמרו עליו על רבי שמעון בן חלפתא שעסקן בדברים היה והיה עושה דבר להוציא מלבו של רבי יהודה שהיה *רבי יהודה אומר אם ניטלה הנוצה פסולה ותרנגולת היתה לו לרבי שמעון בן חלפתא שניטלה נוצה שלה והניחה בתנור וטלה עליה בממטלית של טרסיים וגידלה כנפיים האחרונים יותר מן הראשונים ודלמא קסבר רבי יהודה טרפה משבחת אם כן במידי דמיטרפא בה הגדילה כנפיים האחרונים יותר מן הראשונים מאי עסקן בדברים מאי דכתיב °לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אשר אין לה קצין שוטר ומושל תכין בקיץ לחמה אמר איזיל איחזי אי ודאי הוא דלית להו מלכא אזל בתקופת תמוז פרסיה לגלימיה אקינא דשומשמני נפק אתא חד מינייהו אתנח ביה סימנא על אמר להו נפל טולא נפקו ואתו דלייה לגלימיה נפל שמשא נפלו עליה וקטליה אמר שמע מינה לית להו מלכא דאי אית להו הרמנא דמלכא לא ליבעו א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי ודלמא מלכא הוה בהדייהו א"נ הרמנא דמלכא הוו נקיטי אי נמי בין מלכא למלכא הוה דכתיב °בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה אלא סמוך אהימנותא דשלמה אמר רב הונא סימן לטרפה י"ב חדש מיתיבי *סימן לטרפה כל שאינה יולדת רשב"ג אומר משבחת והולכת בידוע שהיא טרפה *רבי אומר סימן לטרפה שלשים יום אמרו לו והלא הרבה מתקיימות שתים שלש שנים תנאי היא דתניא *ובגלגלת (עד) שיש בה נקב אחד ארוך אפילו נקבים הרבה מצטרפים למלא מקדח א"ר יוסי בן המשולם מעשה בענבול באחד שנפחתה גלגלתו ועשו לו חידוק של קרויה וחיה אמר לו ר' שמעון בן אלעזר *משם ראיה ימות החמה היה וכיון שעברו עליו ימות הצנה מיד מת אמר רב אחא בר יעקב הלכה טרפה יולדת ומשבחת אמר אמימר "הני ביעי דטרפה שיחלא

הוה לן פתחון פה קמיה דרב סונא· כלומר הוזקקנו לדבר בשמוטת ירך לפני רב הונא ואמר לן כשרה ואחרי כן אשכחתיה לרב ירמיה כו': **ואת מה בידך** · עכשיו אמור לי אתה אם שמעת בה כלום אחר שבאת הלום: **תברוותא** · חברים: **לא פרכים** · לא היה יכול תורה אור לנוד כנף ולקנתר אפילו רמז דבר מתוך שגדולים הם ויש לו לירא מהם אם היה אגלם: **ומלתה רבי חנינא** · כדי להתקיים ויוכל להראות ימים רבים: **ולית הלכתא ככל הני** · דשרו שמוטת ירך בעוף: **אלא כי הא** · דקתני והלא הלכה רווחת היא שמוטת ירך בעוף טרפה: **קדירת קנה** · קנה שנקדר ממנה חתיכה כמין אגוזה: **קרומים** · רחבה וסתמוהו בה: **ועל דא את סמיך** · מפני שראית שחיתה המכה אתה סומך להתיר והלא הלכה כו': **רווחה** · כבר נתפשטה ונתרווחה לנהוג: **תוך י"ב חדש** · חיתה המכה ולסוף י"ב חדש מתה דטרפה עד י"ב חדש חיה: **ושיה עושה דבר** · כדמפרש לקמן להאיל מלבו של רבי יהודה: **ועלה עליה במטלית של טרסיים** · כרכה במטלית של לורפי נחשת שטותים לפניהם לקבל עפרורית שחקי נחשת ושל עור היא ותמיד היא חמה מתוך עוביה וגם הנחושת מחמם לעולם: **במידי דמיטרפא בה כו'** · בחמיה נהי דמשבחת בשאר אבריה מיהו הניא מילתא דמיטרפא ביה מי הדרא ומשבחת כי הכא דגדלו אחרונים יותר מן הראשונים: **מאי עסקן** · למה נקרא שמו עסקן תחלה: **אי ודאי ליה להו מלכא** · דכתיב אשר אין לה קצין והייט עסקן דלא בעי למיסמך אהימנותיה דשלמה: הנמלים אוכלים אל ושולאים חוט: **דשומשמני** · נמלים: **נפק חד מינייהו** · מתוך חורי הקן וכא לאוץ ולאה הלל: **אתנח ביה סימנא** · להכירו לידע מה יעשו לו חבריו כשימלא שקרן: **סרמנא** ג) **הוו נקיטי** · שכל המתחל בחברו יהרגוהו: **אי נמי בין מלכא למלכא הוה** · מת המלך ועדיין לא קם אחר ודרך ארץ לעשות אים היסר בעוניו דכתיב בימים ההם וגו' אים היסר בעוניו יעשה: **אהימנותיה דשלמה** · נאמן הוא על כך וברוח הקדש אמרה: **סימן** · ולפפק טרפה: **י"ב חדש** · אם כך היה בידוע שלא נטרפה: **כ' ושלש שנים** · וקשיא לרב הונא די"ב חדש ליכא למ"ד: **הנאי היא** · דאיכא דסבירא ליה כרב הונא דקתני לקמן ימות החמה היו וכיון שעברו עליו ימות הצנה מיד מת ב) ואם מכה שהיא נבערה ומת מתוך חוש הלכך בעינן ימות החמה וימות הצנה: **נקב אחד ארוך** · ונקדרה בחסרון: **מצטרפין למלא מקדח** · וטוב היה מטמאה בתחל לבית שמאי פלוגתא דסדרה וגלגולת בתחלות (פ"ב מ"ג) דהיינו כדי שיגמל מן החי וימות דהכי אמרינן בפרקין (דף נב:) גבי שדרה וכן לטרפה: **חידוק של קרויה** · תחיכה של דלעת יבשה: דשיחלא

[נערך טרסי ח'] [נקמן שי:] [ועיין היטב בתוס' פ"ז קפ' ד"ה אלמא ותוס' בכורות ב ד"ה דלא] [נעיל נדי] [נעיל עו:]

שיטה מקובצת

ח) הרמנא רשות להורגו הרמנא הוו וכו': כ) ויש מכה שהיא נבערת · ב"ב נ"א נצרבת : ג) (אית ספרים) [מסתברא] דלא גרסי יולדת · ב"ב עי' תוס' בכורות דף ב ע"ב :

רבינו גרשום

הוה לו פתחון פה קמיה דרב·כלומר שאלנו לו ותו אשכחתיה לר' ירמיה בר אבא כלומר ר' אבא הוא משתעי אשכחתיה לר' ירמיה בר אבא אמרי ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא אמר שמוטת ירך בעוף כשרה. כלומר אע"ג דניפסקן צומת הגידים : ואת מה בידך· כלומר ר' אבא א"ל לרב ירמיה בר אבא את מה בידך : באתרא דמורו ביה חברותיה להיתירא לא הוה פרכם · כלומר מאן חברותיה ר': ועשה לה קרומית של קנה וחיתה · כלומר תיקן לה קרומית של קנה באותו מקום שיהא סותם הנקב ועשו לה שפופרת של קנה במקום השבר וחייתה שהיתה מחוזקת הירך במקום השבר וחיתה : אלא מאי אית לך למימר בתוך

[תוספתא פ"ג ע"ז ה: גמ' זבחים קעז:]

[כפי מ"ש תוס' בזבחים סט: ד"ה לי עכשה כו' מוכח דנרסתם היה רבי מאיר]

[שנת כני: וש"נ]

י"ב חדש הוה · כלומר לא עיברה שנתה : ושלה עליה בממטלית של טרסיים. כלומר מוציאי הנחושת מעיקרו יש להן מטלית של עור בפניהם בשביל הנחושת שלא ישחרו בגדיהם והוא בכל עת חם ופרשה על התרנגלת וחייתה מן המפלגות וגידלה כנפים : ודילמא קסבר ר' יהודה טרפה יולדת ומשבחת · דאע"פ שמשבחת טרפה היא: אם כן במידי דמטרפא ביה כלומר במידי דמיטרפא ביה לא קאמר כגון נוצה ודאי דבר דמיטרפא ביה אינה משבחת אבל סרחזינן דמשבחת וראי לא טרפה היא : אתנח בה סמנא · כלומר בדהוא שושמנא דנפק אתנח בה סיטנא ר' שמעון בן חלפתא אמר להו נפל טולא. כלומר כבר בא השמש והצל בעולם כבר יכולין אתם לצאת : כדכתיב בימים ההם אין מלך בישראל · כלומר הכא נמי לענין שושמני אימא בין מלכא למלכא הוה : סימן לטרפה י"ב הדש · כלומר ספק טרפה אם היה י"ב חדש ודאי אינה טרפה : מיתיבי סימן לטרפה כו' · והא הכא חזינן שתים ושלש שנים ודאיך אמרת לטרפה סימן כל י"ב חדש : תנאי היא דתניא · כלומר תנאי היא דאיכא תנא דאמר דאינה מתקיימת י"ב חדש ואיכא תנא דאמר מתקיימת שתים ושלש שנים : דתניא ובגלגולת שיש בה נקב אחת ארוך כו' מצטרפין לכמלא מקדח · כלומר לענין טרפה : לר' יוסי בן משולם דאמר ואיתחה לדבריו מתקיימת ב' וג' שנים : אמרו לו משם ראיה ימות החמה היה כו' · והא קא חזינן הכא

דשיחלא קמא. בלעז פוסט"ה אותן שהיו במעיה בשעה שנטרפה כולן אסורות דעובר ירך אמו הוא ועמה נטרפו: **מכאן ואילך.** היא והזכר גורמין להם שיבאו ודבר שאיסור והיתר גרמו לו שיגדל מותר: **ושוין.** ר' אליעזר ורבנן דפליגי בולד בהמה טרפה: **בדספנא מארעא.** היא מעצמה מתחממת בארץ ויולדת והוה חד גורם הוא: **גדלה.** משמע כל גידוליה באיסור: **אלא הא דתנן.** כיון דאמרת דהאי מודים בבילת טרפה בדספנא מארעא דחד גורם הוא קאמר מכלל דפלוגתייהו בזה וזה גורם וע"כ בשנטרפה ולבסוף עיברה פליגי דאיכא זה וזה גורם: **במאי קא מיפלגי.** על כרחך בנטרפה ולבסוף עיברה: **להודיעך כחו דרבי יהושע.** תירולא הוא: **סבירא ליה כרב אחא בר יעקב.** דאמר לעיל (דף מז:) הלכה טרפה יולדת: **ומתני לה לדאמימר כדאמרינן.** הני ביעי דטרפה כו' דאיכא לפליגי בין שיחלא קמא לשיחלא בתרא אפילו בטרפה ודאית: **רבינא לא סבר לה.** כוותיה ולא מצי למימר דשיחלא בתרא דהא לא טענה הלכך מוקי לה לדאמימר בספק טרפה והכי קאמר דשיחלא קמא משהינן לה אי הדרה וטענה לאו טרפה היא וסרו קמאי: **מפני שגדלה באיסור.** אלמא טענה: **במאי קא מיפלגי.** על כרחך בעיברה ולבסוף נטרפה דאי בנטרפה ברישא הו לא טענה ובהא פליגי רבי אליעזר סבר [עובר] ירך אמו הוא והרי הוא כאחד מאיבריה: **ור' יהושע סבר כו'.** וכיון דהכי הוא אדמיפלגי כו': **ומודים.** ודאי בבילת [טרפה]: **בשיחלא קמא.** דכיון דאגידא ביה דמעורה בגידין כגופה דמיא: **והלכתא בזכר.** ספק טרפה דידיה אי שהי שנים עשר חדש ודאי לא נטרף ושוב אין צריך לבודקו כגון אם ספק דרוסה או נפולה או שמא ניקב הקרום מחמת שראיטרו שלקתה: **כל בריה שאין לה עצם אינה מתקיימת י"ב חדש.** ונפקא מינה כדמפרש רב פפא: **קישות שהתליעה באביה.** בעודה מחוברת: **אסורה.** התולעת באכילה דכיון דמהלכת בתוך הקישות והקישות מחוברת בקרקע שורש על האדמה קרינא ביה אבל התליעה בהלוש לאו שורש הוא עד דנפיק מיניה ומהלך על גבי הקרקע כדמפרש בשילהי פרקין (דף סז:): שמע

מכאן ואילך הוה ליה זה וזה גורם ומותר • אע"ג דבסוף כתובות (דף קיא:) פסקינן כר' יהודה בברדות דמספקא ליה בפרק אותו ואת בנו (נקמן דף עט:) אי חוששין לזרע האב או לא היינו במילתא דשרי כל חד בתרי נפשיה ולא שייך זה וזה גורם אבל הכא דחד אסור וחד שרי הוי ליה זה וזה גורם: **ושוין** בבילת טרפה שהיא אסורה • לא כמו שפירש הקונטרס דקאי אפלוגתא דרבי אליעזר ורבי יהושע אלא קאי אפלוגתא דבית שמאי ובית הלל דפליגי במתניתין במסכת עדיות (פ"ה מ"א) דתנן התם בילת נבלה שכמותה נמכרת בשוק ב"ש מתירין ובית הלל אוסרין ומודים בבילת טרפה שאסורה מפני שגידולה באיסור ואם תאמר דהשתא חשבי בית הלל בילת נבלה כבשר דאסרי אפילו כמותה נמכרת בשוק ובפרק קמא דבילה (דף ו:) אמרינן השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב ואפילו רבי יעקב לא פליג* אלא דקאמר אם היו מעורות בגידים אסורות אבל בשאינן מעורות מותר ותירץ בהלכות גדולות דגבי איסור נבלה דאורייתא החמירו אבל בשר עוף בחלב דרבנן הקילו ורבינו תם תירץ דבבילת נבלה החמירו משום דנבלה הוי דבר האסור אבל בשר עוף בחלב דהוי היתר דכל חד וחד באפי נפשיה שרי ולפירושו מתיישב מה שמפרש בערוך* דהא דאמר ברים פרק הדר עם הנכרי (ע"ז דף סב:) דאפילו ביעתא בכותחא לא ליסרי אינים קמי רביה דהייט כגון ששחט התרנגולת ומצא בה ביצים אותן אין לריכין היתר דאין לך ע"ה שלא ידע שמותר בחלב ולפי תירוץ הלכות גדולות קשיא מאי אפילו דקאמר אפילו ביעתא בכותחא אמאי מי פשוט היתר זה כל כך טפי משאר מילי הא פלוגתא היא דלמאן דאמר בשר עוף בחלב דאורייתא אסירא מידי דהוה אבילת נבלה ויש לומר דלהכי קאמר אפילו שכל העולם היו מהגין בו היתר ובפרק קמא דבילה (דף ו:) ממי פשיטא ליה לש"ס דשרי גבי הא דאמר רב בילה עם ילידת רובה נגמרה דקאמר למאי אילימא דשרי לאוכלה בחלב הא במעי אמה אסירא והתניא השוחט התרנגולת כו' משמע דפשיטא ליה דלא הוה פליג רב ועוד י"ל דהיינו טעמא דאסרי ב"ה בילת נבלה גזירה אמו אמר רב פפא אינה יולדת דטרפה אינה יולדת ר' אליעזר ור' יהושע במאי קא מפלגי כו': והלכתא בזכר עד י"ב חדש • כלומר ספק טרפה זכר כל שתתקיים י"ב חדש ודאי לא טריפה הוא: אמר רב פפא ש"ט מדרב הונא הא דאמר שמואל קישות שהתליע באביה כו' • כלומר ש"מ מדרב הונא דאמר כל שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש הא דאמר שמואל קישות שהתליע במחובר אסורה משום שרץ השורץ על הארץ: הני

שיחלא קמא אסירא מכאן ואילך הוה ליה זה וזה גורם ומותר איתיביה רב אשי לאמימר *ושוין בביצת טריפה שאסורה מפני שגדלה באיסור התם בדספנא מארעא ולישני ליה בשיחלא קמא אם כן גדלה גמרה מיבעי ליה אלא הא *דתנן *ולד טרפה ר' אליעזר אומר לא יקרב לגבי מזבח ור' יהושע אומר יקרב במאי קא מיפלגי *בשנטרפה ולבסוף עיברה ר' אליעזר סבר *זה וזה גורם אסור ורבי יהושע סבר זה וזה גורם מותר אי הכי אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדדיוט להודיעך כחו דר' יהושע דאפילו לגבוה נמי שרי וליפלגו להדדיוט להודיעך כחו דרבי אליעזר דאפילו להדדיוט נמי אסור *כח דהיתרא עדיף ליה ומודים בביצת טרפה שאסורה מארעא דחד גורם הוא רב אחא סבר לה כרב אחא בר יעקב ומתני לה לדאמימר כדאמרן רבינא לא סבר לה כדרב אחא בר יעקב ומתני לה לדאמימר בהאי לישנא אמר אמימר הני ביעי דספק טרפה דשיחלא קמא משהינן להו אי הדרה וטענה שריין ואי לא אסירן איתיביה רב אשי לאמימר ומודים בביצת טרפה שאסורה מפני שגדלה באיסור אמר ליה התם בדשיחלא קמא אם כן גדלה גמרה מבעי ליה תני גמרה אלא הא *דתנן ולד טרפה ר' אליעזר אומר לא יקרב לגבי מזבח ר' יהושע אומר יקרב במאי קא מיפלגי כשעיברה ולבסוף נטרפה °רבי אליעזר סבר עובר ירך אמו הוא ור' יהושע סבר *עובר לאו ירך אמו הוא אי הכי אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדיוט להודיעך כחו דרבי יהושע וליפלגו בהדיוט להודיעך כחו דרבי אליעזר כח דהיתירא עדיף ליה ומודים ודאי בביצת טריפה שאסורה בדשיחלא קמא מאי טעמא גופה היא והלכתא °בזכר כל שנים עשר חדש בנקבה כל שאינה יולדת אמר רב הונא כל בריה שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש אמר רב פפא שמע מינה מדרב הונא הא *דאמר שמואל קישות שהתליע באביה אסורה הני

טרפה ובילת טרפה אסורה משום דגמרה באיסור ומיהו אין גרלה תירוץ זה דהא לא גזרינן ח) ביעי דשיחלא בתרא אמו ביעי דשיחלא קמא ואמו ביעי דספנא מארעא*: **אלא** הא דתניא ולד טרפה ב) כו' • ברייתא היא והוי מלי לאתויי מתניתין דתמורה (דף נ:) כל האסורים לגבי המזבח ולדותיהן מותרין רבי אליעזר אומר ולד טרפה לא יקרב לגבי מזבח אלא ניחא ליה לאתויי ברייתא ג) שרבי יהושע הוזכר בה: **במאי** קא מיפלגי בשנטרפה • לשון הגמרא משמע דאי לאו דאמימר לא הוה קשה במאי קא מיפלגי אלא יש לומר משום דאסר אמימר דשיחלא קמא לא מיתוקים ליה פלוגתייהו בעובר ירך אמו הוא ובעיברה ולבסוף נטרפה דאם כן קס ליה אמימר כרבי אליעזר דשמותי הוא ולאיתיך ליפלגו דלקמן יש לפרש משום דקסבר טרפה אינה יולדת קא מיתוקמא פלוגתייהו בזה וזה גורם אסור ואם תאמר ואמאי לא ניחא ליה לרב אשי דאמר הכא נמי אמאי קא מיפלגי דלא מיתוקמא פלוגתייהו בזה וזה גורם אסור (פסחים דף מז:) דאסר דקתני וכן היה רבי אליעזר שבתורה ויש לומר דשמא לא שמיע ליה לרב אשי ההיא ברייתא: **ורבי** אליעזר סבר זה וזה גורם אסור • כמו שהגירסא כאן כך יש לה להיות בפרק כל האסורין (תמורה דף נח:) ויש ספרים דגרסי התם למאן דאמר טרפה יולדת פליג כשנטרפה ולבסוף עיברה דרבי אליעזר סובר עובר ירך אמו הוא ולית: **אי** הכי אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדיוט • לשון אי הכי קשה דבכל ענין יכול להקשות כן ולריך למצוא טעם למה היה מתיישב הא דמיפלגי לגבוה אי הוה מפרש פלוגתייהו בעובר ירך אמו הוא יותר מהשתא דמוקי לה בזה וזה גורם ולאידך ליתא איפכא*: **והלכתא** בזכר כל שנים עשר חדש • למאי דמסקינן השתא הלכתא דטרפה אינה יולדת לא מיתוקמא פלוגתייהו דרבי אליעזר ורבי יהושע אלא בעובר ירך אמו ורבי יהושע סובר לאו ירך אמו הוא וגבי בילה מודה כיון דאגידא בגופה כגופה דמיא ותימה דברים שור שנגח את הפרה (ב"ק דף מז:) משמע דאיפכא דאמר *רבה פרה שהזיקה גובה מולדה מאי טעמא גופה היא תרנגולת שהזיקה אינו גובה מבילתה מאי טעמא פירשא בעלמא היא. ומשמע דאפילו ליתא לפרה גובה הכל מולדה ואמאי הא אפילו אי סייע הולד בנגיחה *דאי וולדה נגחו לא היה יכול לגבות מן הולד כל הנזק היכא דליתא לפרה כיון דלאו ירך אמו הוא וגבי תרנגולת אמאי אינו גובה מבילתה ויש לומר דהתם מיירי בבילים גמורות דלא אגידי בגופה וגבי מזיק אמר ליה אייתי ראיה דהיא שעתא הוא אגידא בגופה ושקול וגבי טרפה אסור ולעניין ולד היינו טעמא לא על גב דבטעמא עובר ירך אמו הוא לענין טרפות אמאי דאלוי בחיות בהמה ולעובר יש לו חיות בפני עצמו ובבבא קמא (דף מז: ד"ה מאי) אתרכתי בו: הני

מסורת הש"ס

עדיות פ"ה מ"א תמורה נח. ע"ש

[ג"ל דתניא]

[תמורה נח.]

[שם סנהדרין פ' ע"ז מעי' שמחים כו']

[נדרים פ' ומ"ב]

[ג"ל דתניא]

[גיטין כג: מיר נח. ב"ק עח: סנהדרין עה: פ: תמורה ה' יח' יט' כריתות נ: נח:]

רבינו גרשום

הבא תנאי היא: הוי זה וזה גורם דתרנגול דהיתירא ותרנגולת (רספנא)דטרפה:בדספנא מארעא • דליכא זה וזה גורם: א"כ גדלה גמרה מיבעי ליה • כלומר אי בשיחלא קמא שהיו הביצי'במעיה כשנטרפה זהו גמרה באיסור' ולא גדלה דגדלה משמע דלאחר כן שנטרפה גדלה באיסור: במאי קא מיפלגי כגון שנטרפה ולבסוף עיברה • כלומר השתא דספנא לן דטרפה יולדת ומשבחת במאי קא מיפלגי ר' אליעזר ור' יהושע: כשנטרפ' ולבסוף עיברה' א' ולד מותר באכילה דזה וזה גורם מותר לר' אליעזר ולרבי יהושע אסור: איתיביה רב אשי לאמימר ושוין ב ב י צ ת טרפה כו' • כלומר היאך אמרת דטרפה אינה יולדת והא הכא דטרפה פענה ביצים: הכא במאי עסקינן בשיחלא קמא • כלומר שהיו בטעיה קודם שנטרפה אבל לאחר שנטרפה לא טענה אלא הא דתנן ולד טריפה ר' אליעזר אומר לא יקרב כו' • כלומר השתא דאמרת דטרפה אינה יולדת ר' אליעזר ור' יהושע במאי קא מפלגי כו': והלכתא בזכר עד י"ב חדש • כלומר ספק טרפה זכר כל שתתקיים י"ב חדש ודאי לא טריפה הוא: אמר רב פפא ש"ט מדרב הונא הא דאמר שמואל קישות שהתליע באביה כו' • כלומר ש"מ מדרב הונא דאמר כל שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש הא דאמר שמואל קישות שהתליע במחובר אסורה משום שרץ השורץ על הארץ: הני

שיטה מקובצת

ח) דהא לא גזרינן הכא ביעי: ב) אלא הא דתניא ולד טרפה ברייתא היא והוה מצי: ג) לאתויי ברייתא לפי שר' יהושע הוזכר בה:

גליון הש"ס

גמ' רבי אליעזר סבר עובר ירך אמו • עיין רפ"ב דפרה:

נקמן סז:

רלו א מיי' פ"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה יט סמג לאוין קלב עוש"ע י"ד סימן פו סעיף ג:

רלו ב מיי' פ"ג מהלכות איסורי מזבח הלכה יב:

רלח ג מיי' פ"ז מהלכות מחיסה הלכה ח סמג לאוין קלב עוש"ע י"ד סימן מז סעיף יח וסימן פו סעיף ט:

בכורות ז' תמורה נ: [זבחים עד:]

[שם ז:]

[נערך כתר.]

ועיין תוס' עירובין סב: ד"ה אפילו ותוס' בילה ג: ד"ה בילים]

[ועיין היטב תוס' גיטין עז: ד"ה הא גם]

[ג"ל רבא]

[ג"ל דהיא]